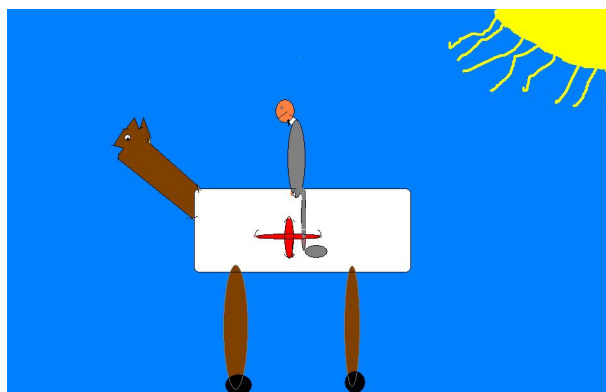

Traditionell katalansk saga

SANKT GÖRAN OCH DRAKEN SANT JORDI I EL DRAC

natana a bòtnia

©Vicenç Torra.
Dibuixos: M. & A. Torra.

Primera edició: Abril, 2017
Segona edició: Agost, 2022
ISBN: pendent
Col·lecció món, n. 1
Umeå, Suècia.

Natana a Bòtnia
www.natana.cat/botnia/
botnia@natana.cat

Traditionell katalansk saga

SANKT GÖRAN OCH DRAKEN
SANT JORDI I EL DRAC

Per la Cornelia
en el dia de Sant Jordi
Till Cornelia
i Sankt Görans namsdag

DET VAR EN GÅNG EN PRINSESSA
SOM BODDE I EN LITEN STAD SOM HETER MONTBLANC.
PRINSESSAN LEVDE LYCKLIG MED SINA FÖRÄLDRAR OCH VÄNNER.
HON LEVDE I ETT STOR SLOTT OCH PROMENERADE OFTA NÄRA STADENS MURAR.

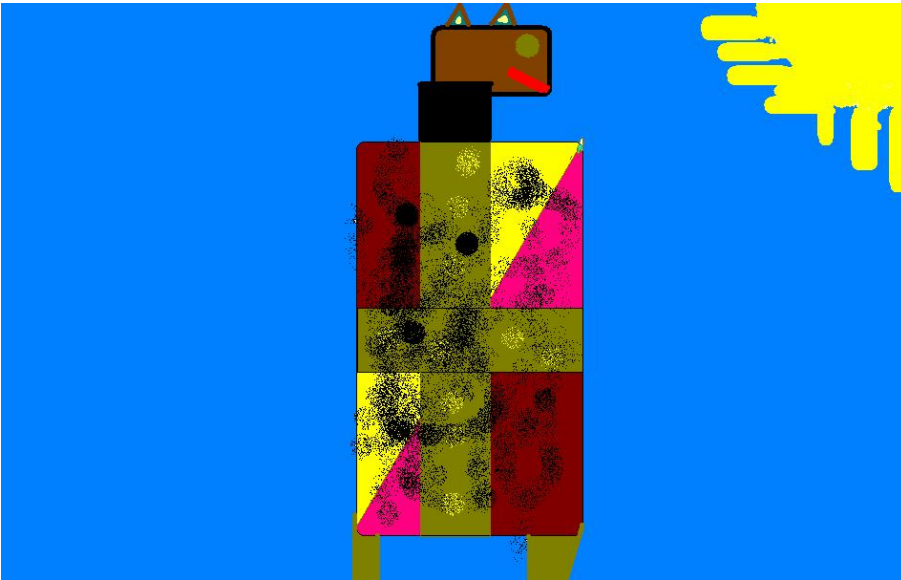
*Hi havia una vegada una princesa
que vivia a la vila de Montblanc.
La princesa vivia feliç amb els seus pares i els seus amics.
Vivia en un gran castell, i passejava sovint prop de les muralles.*

(Wikipedia, Muralles de Montblanc, autor de la foto: Quico Llach)

EN DAG KOM EN STOR DRAKE
SOM MED SIN ELD BRÄNDE
ÄNGAR, ÅKRAR OCH SKOGAR
RUNT OMKRING STADEN.
DRAKEN ÅT OCKSÅ KORNA, FÅREN OCH GETTERNA SOM BETADE DÄR.
MEN NÄR DRAKEN ÄTIT UPP ALLA DJUREN
VILLE DRAKEN BÖRJA ÄTA MÄNNISKORNA.

*Un dia va arribar a Montblanc un drac molt gran,
que cremava amb el seu foc
els prats, camps i boscos
que hi havia al voltant de la vila.
El drac també es menjava
les vaques, ovelles i cabres que hi pasturaven.
Quan es va haver menjat tots els animals
va voler menjar-se les persones.*

(Drac)

KUNGEN OCH DROTTNINGEN SKICKADE
SOLDATER FÖR ATT TA OCH DÖDA DRAKEN,
MEN INGEN LYCKADES GÖRA DET.
KUNGEN OCH DROTTNINGEN VAR MYCKET OROLIGA
OCH BESTÄMDE TILLSAMMANS MED SINA MINISTRAR
ATT VARJE DAG LOTTA EN PERSON SOM SKULLE BLI DRAKMAT.

*El rei i la reina van enviar
els soldats per matar el drac,
però no ho van aconseguir.
El rei i la reina estaven molt preocupats
i van decidir amb els seus consellers
de fer a sorts qui es menjaria el drac cada dia.*

(Wikipedia, René Descartes i samtal med Sveriges drottning, Kristina, Nils Forsberg (1842-1934) de Pierre-Louis Dumesnil the Younger (1698-1781). Pintura, Segle XVII, còpia 1884, Museu Nacional de Versailles)

DE SKREV ALLAS NAMN PÅ PAPPERSLAPPAR
OCH LADE DEM I EN PÅSE.
VARJE DAG DROG DE ETT PAPPER,
LÄSTE UPP NAMNET
PÅ DEN SOM FICK GÅ TILL DRAKENS GROTTA.

*Van escriure els noms de tots els habitants de la vila
en un paper
i els van dipositar en un sac.
Cada dia en treien un paper,
llegien el nom
i el vilatà marxava fins a la cova del drac.*

(Wikipedia, Coves del Drac, Porto Cristo, Manacor, Mallorca)

EN DAG DROG KUNGEN LAPPEN MED PRINSESSANS NAMN PÅ.
KUNGEN BLEV CHOCKAD
MEN PRINSESSAN SA
”OROA ER INTE. JAG SKA GÖRA SA SOM DET ÄR SAGT”
OCH HON TOG AVSKED TILL ALLA OCH GICK MOT DRAKENS GROTTA.
ALLA STOD PÅ STADENS MURAR OCH SÅG EFTER PRINSESSAN NÄR HON GICK.

Un dia quan el rei va agafar un dels papers

i en va llegir el nom, va quedar astorat.

Era el de la princesa.

La princesa li va dir:

“no et preocupis. Jo aniré fins a la cova com vam quedar que es faria.”

Després, es va acomiadar de tothom i se'n va anar fins a la cova del drac.

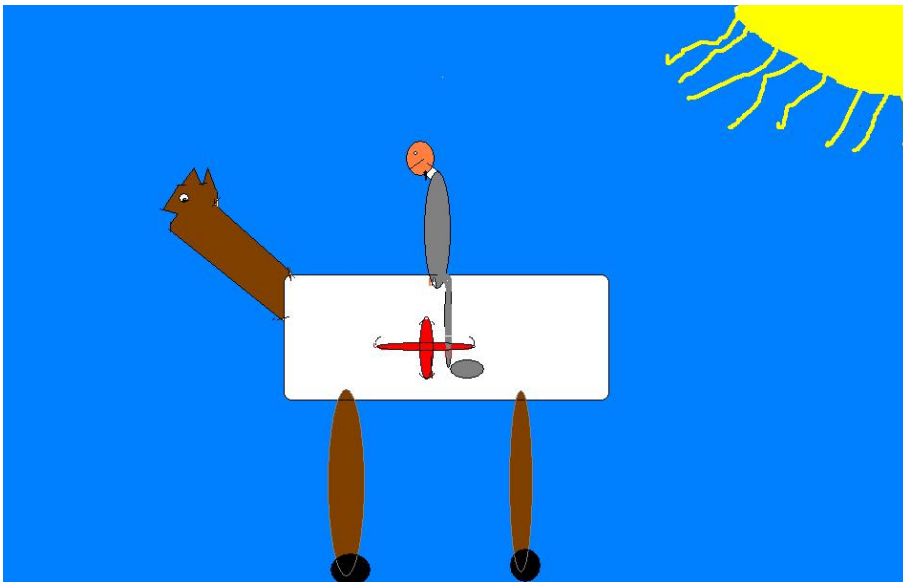
Tothom va enfilar-se a les muralles per veure com marxava la princesa.

(Princesa)

NÄR PRINSESSAN VÄNTADE VID GROTTAN PÅ DRAKEN
SÅ KOM DET EN RIDDARE PÅ EN VIT HÄST
OCH KLÄDD I EN RUSTNING MED ETT RÖTT KORS.
DET VAR SANKT GÖRAN.

*Mentre la princesa esperava a la porta de la cova
va venir un cavaller dalt d'un cavall blanc.
Anava vestit amb una armadura i duia una creu vermella.
Era Sant Jordi.*

(St Jordi)

RIDDAREN GICK IN I GROTTAN
OCH DET BLEV EN HÄFTIG STRID.
SANKT GÖRAN STACK SITT SVÄRD I DRAKENS BRÖST,
OCH DRAKEN DOG.

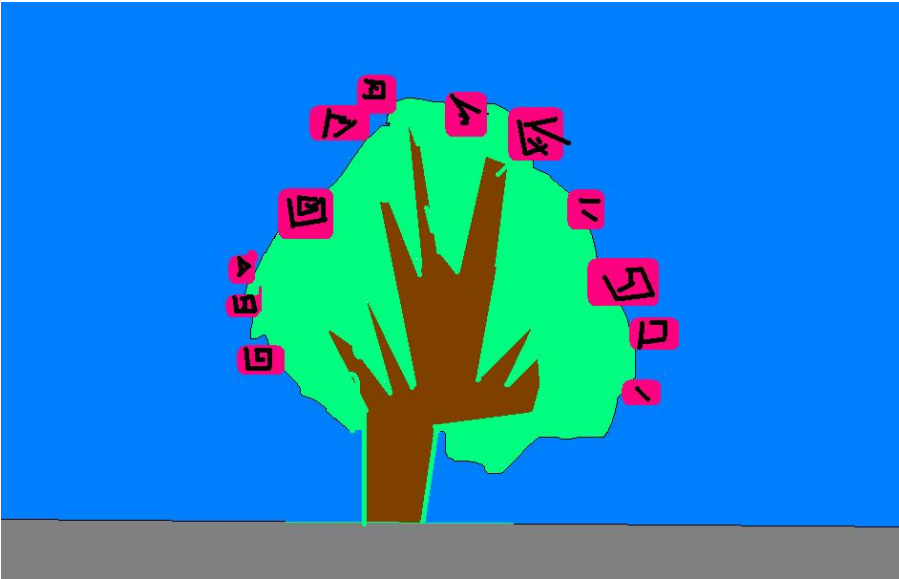
*El cavaller va entrar a la cova
i va haver-hi una lluita ferotge.
Sant Jordi va aconseguir clavar la seva espasa en el pit del drac
i el va matar.*

(Wikipedia, Sankt Görän och draken. Còpia de 1912 de l'escultura atribuïda a Bernt Notke)

FRÅN SÅRET BLÖDDE DRAKEN
OCH I BLODET SOM SIPPRADE UT FRÅN SÅRET VÄXTE DET UPP EN ROSEN BUSKE
MED VACKRA ROSOR.

*De la sang de la ferida,
en va nàixer un roser,
que feia unes roses molt boniques*

(Un roser)

RIDDAREN OCH PRINSESSAN TO AVSKED AV VARANDRA,
SEDAN RED RIDDAREN UT I VÄRLDEN
EFTERSOM HAN VAR MYCKET UPPTAGEN MED ANDRA SVÅRA UPPDRAG.
PRINSESSAN GICK HEM TILL SLOTTET.

*El cavaller i la princesa es van acomiadar,
i després el cavaller va marxar
perquè estava molt enfeinat amb altres empreses difícils.
Llavors la princesa va tornar al castell.*

(La princesa torna al castell)

SOM MINNE AV DENNA HISTORIA
HAR VI I KATALONIEN VANAN ATT GE ROSOR PÅ GÖRANS NAMNSDAG.
FRÅN 1930 TALET, GER VI OCKSÅ BÖCKER TILL VARANDRA.
DET ÄR BOKENS OCH ROSORNAS DAG.

*Com a record d'aquesta història
a Catalunya ens donem roses per Sant Jordi.
Des dels anys 1930s també ens donem llibres.
És el dia del llibre i de la rosa.*

(Wikipedia, Generalitat de Catalunya, Diada de Sant Jordi)

Insaculació. Triar una persona per un càrrec tal com es fa en el conte de Sant Jordi es diu insaculació. Els noms es posen en un sac o bossa. La paraula ve del llatí medieval *insaculare*, que ve de la paraula llatina *saccŭlu*, que vol dir saquet. A l'edat mitjana a Catalunya es feia servir aquest sistema en municipis, i a partir de 1493 per l'elecció de diputats a les Corts Catalanes (Corts de Barcelona, 1493).

Montblanc. La capital de la comarca de la Conca de Barberà és la vila de Montblanc. Aquesta vila va ser molt important a l'època medieval, quan en el S. XIV va arribar a ser la setena ciutat de Catalunya en nombre d'habitants. El centre històric de la ciutat és emmurallat, amb una muralla del S. XIV. Durant el S. XX es van enderrocar diversos edificis que s'havien construït al voltant de les muralles per poder-les veure més bé.

Sant Jordi. És un sant venerat en el cristianisme i l'islam, però no se sap res del cert de la seva vida. Es diu era un militar romà de Capadòcia (a l'actual Turquia) convertit al cristianisme i mort com a màrtir. El seu cos fou traslladat a Diòspolis, actualment la ciutat de Lod a Israel, i Justinià I hi feu edificar una església damunt la seva tomba. Aquesta església encara existeix. La història de Sant Jordi que mata el drac i la princesa apareix en la Llegendà Àuria, que va escriure Iacopo de Voragine, l'any 1246. Sant Jordi és patró de Catalunya, i ho va ser del Regne de València abans que no ho passés a ser Sant Vicent Ferrer. És també patró d'Aragó, Portugal i Anglaterra.

A Estocolm hi ha una escultura de Sant Jordi, el drac i la princesa a la catedral de Sant Nicolau. Es va fer com a monument a la victòria en la batalla de brunkeberg. Hi ha una còpia de bronze al centre de la ciutat (Gamla Stan).

El dia del llibre. La celebració del dia del llibre és molt més moderna. Fou el valencià Vicent Clavel Andrés qui la va proposar en els anys 1920s. Primer es va celebrar el 7 d'octubre, data del naixement de Cervantes, i a partir del 1930 el dia de Sant Jordi, data de l'enterrament de Cervantes. La UNESCO va establir l'any 1995 el 23 d'abril com el "Dia Mundial del Llibre i dels Drets d'Autor".
